

ΤΟ Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΑΝΤΑΝΤ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τὸ Ἑτήσιο Συνέδριο τῆς Μικρῆς Ἀντάντ τῶν γυναικῶν ἔγινε, ὅπως εἶχαμε ἀναγγεῖλει, στὴν Πράγα τῆς Τσεχοσλοβακίας. Χάριν τῶν νέων ἀναγνώστριών μας νομίζομε σκόπιμο νὰ παραθέσουμε ἕνα συντομώτατο ἱστορικὸ ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς ὁργάνωσης αὐτῆς ὡς σήμερα.

Ἀκριβῶς πρὸ 5 χρόνων στὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῆς «Διεθνικῆς Ἑνώσεως γιὰ τὴ γυναικεία ψήφο» μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀντιπροσώπους ὁργανώσεων Βαλκανικῶν σκέφτηκαν πὼς μιὰ ἔνωση ποὺ θὰ περιλάμβανε τὶς ὁργανώσεις χωρῶν ὅπου χάρις σὲ γεωγραφικοὺς, οἰκονομικοὺς καὶ ἄλλους λόγους ἡ θέση τῆς γυναίκας εἶναι σχεδὸν ἡ ἴδια, θὰ μπορούσε νὰ ἐπιδιώξει, κοντὰ στοὺς γενικώτερους σκοποὺς ποὺ ἐνδιαιφέρουν ἕνα διεθνικὸ σύνολο καὶ εἰδικώτερος πρὸ προσαρμοσμένους στὴν τοπικὴν αὐτὴ πραγματικότητα καὶ ἀκόμα νὰ συντονίσαι εὐκολώτερα τὶς γυναικεῖες προσπάθειες πρὸς ἐνιαῖες κατευθύνσεις γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ φεμινιστικοῦ προγράμματος καὶ γενικὰ γιὰ τὴν καλλιτέρευση τῶν ὅρων τῆς ζωῆς τῆς γυναίκας.

Παράλληλα μὲ τὸ φεμινιστικὸν αὐτὸ σκοπὸ θεωρήθηκε ἀπαραίτητο νὰ συνασπιστοῦν οἱ προσπάθειες τῶν γυναικῶν τῶν χωρῶν αὐτῶν γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ μιὰ εἰρήνη μόνιμη στὴ γωνιά τῆς ἡμετέρας ὅπου τὰ μίσση ἦσαν δξύτατα καὶ ἔπουν οἱ προστριβὲς εἶναι γι' αὐτὸ συνεχεῖς. Ἡ ἀμοιβαία γνωριμία, ἡ μεγαλύτερη ἀνάπτυξη οἰκονομικῶν καὶ φιλικῶν δεσμῶν, ἡ καλλιέργεια τῆς συμπάθειας καὶ ὄχι τοῦ μίσους, ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλληλεγγύης καὶ ὄχι τῆς καὶ ἐγωιστικῆς, ἀπομόνωσης, ἀπαραίτητοι ὁροι γιὰ τὴν ἰδιαίτερη ἀνάπτυξη τῶν λαῶν αὐτῶν

τόσο τὴν οἰκονομικὴ ὥσθ καὶ τὴν πνευματικὴ, νὰ τὰ γενικώτερα σημεῖα ὅπου συνέπεσαν οἱ σκέψεις τῶν ἰδρυτριῶν τῆς Μικρῆς Ἀντάντ τῶν γυναικῶν.

Μὰ κοντὰ στὶς ἀντιπροσώπους μερικῶν Βαλκανικῶν ὁργανώσεων, οἱ ἀπόψεις αὐτὲς φάνηκαν πολὺ χρήσιμες καὶ στὶς ἀντιπροσώπους τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Πολωνίας οἱ ὁποῖες δέχτηκαν νὰ συνεισφέρουν τὴν πείρα τους καὶ τὸν ἀνώτερο πολιτισμὸν τους γιὰ τὴν προαγωγή τῶν γυναικείων ζητημάτων στὰ Βαλκανικὰ Κράτη, ἐνῶ ἔξ ἄλλου διέθεσαν ἀμέριστῃ τὴ συνεργασία τους γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν εἰρηνιστικῶν σκοπῶν ποὺ ἡ ἐπιδίωξή τους τοὺς ἦταν ἐξίσου ἐπιθυμητή. Ἔτσι ἀποτελέσθηκε ἡ Μ. Α. Γ. μὲ διπλὸ σκοπὸ, φεμινιστικὸ καὶ εἰρηνιστικόν. Ἡ Μ. Α. Γ. ἀγκάλιασε ἀπὸ τότε ὁργανώσεις τῶν ἑξῆς Κρατῶν: τῆς *Ρουμανίας* ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸ «Ἐθνικὸ Συμβούλιον τῶν Ρουμανίδων», τῆς *Γιουγκοσλαβίας* ἀντιπροσωπευόμενης ἀπὸ τὴν «Γυναικεία δράση» ποὺ ἀποτελεῖ τμήμα τῆς Διεθνικῆς Ἑνώσεως γιὰ τὴ γυναικεία ψήφο, τῆς *Τσεχοσλοβακίας* ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ δύο τμήματα ποὺ ἀγκυλιάζουν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὸ «Ἐθνικὸ Συμβούλιον τῶν Τσεχοσλοβάκων γυναικῶν» καὶ ἀπὸ τὴν «Κεντρικὴ Ἑνώση τῶν Τσέχων γυναικῶν», τῆς *Πολωνίας* ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν «Πολιτικὴ Λέσχη τῶν σοσιαλιστριῶν» καὶ τῆς *Ἑλλάδος* ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸ Σύνδεσμός μας.

Τὸ πρῶτον συνέδριον ἔγινε στὸ Βουκουρέστι. Ἀκολούθησαν τὸν ἕνα χρόνον ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἄλλο τὰ Συνέδρια τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῶν Ἀθηνῶν. Πέρυσιν ἔγινε ἕνα προπαρασκευαστικὸν συνέδριον μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συγκέντρωσης τῶν ἀντιπροσωπειῶν στὸ

Γ' Συνέδριο της «Διεθνικής Ένωσης για την ψήφο και την Ισοπολιτεία των γυναικών» και ωρίστηκε το 4ο Συνέδριο της Μ. Α. Γ. για την Πράγα. Στα Συνέδρια αυτά μελετήθηκαν ζητήματα που άνηκουν στους εξής μεγάλους κύκλους: Α') Για το φεμινισμό: 1) Στο άστικό και ιδιαίτερα το οικογενειακό δίκαιο, όσον αφορά τη θέση της γυναίκας και του παιδιού (ζήτημα των εξωγάμων παιδιών). 2) Στο ζήτημα της εργασίας της γυναίκας (Ιδιαίτερα απασχολήθηκαν με τη θέση της υπαλλήλου. 3) Στα ζητήματα τα σχετικά με την Κοινωνική Ήθική (Ιδιαίτερα τη σωματεμπορία και τον Κρατικό διακανονισμό της ανηθικότητας και 4) Της εκπαίδευσης για την όποια πρώτη φορά έγινε προπαρασκευαστική εργασία στο φετεινό Συνέδριο.

Β') Για την Ειρήνη: Στα διάφορα συνέδρια εξετάστηκαν αυτά ζητήματα που δημιουργούσαν προστριβές μεταξύ των Κρατών αυτών σχετικά με τις μειονότητες β) τα ζητήματα των στενών οικονομικών δεσμών μεταξύ των χωρών αυτών γ) τα ζητήματα τα σχετικά με την καλλιέργειαν φιλικών σχέσεων μεταξύ των. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που διέπονται στα Συνέδρια αυτά, οι διάφορες οργανώσεις προσπαθούσαν να συντονίζουν τις προσπάθειές τους στις χώρες τους. Έπειτα αυτή η ίδια η οργάνωση των Συνεδρίων στις πρωτεύουσες των χωρών αυτών έδινε την ευκαιρία να επηρεάζεται κατά το δυνατόν η κοινή γνώμη προς τις απόψεις της Μ. Α. Γ. Τέλος έγινε άφορμή να συμπληχθούν πραγματικοί φιλικοί δεσμοί μεταξύ των οργανώσεων αυτών που είναι η βάση κάθε συνεργασίας και της πλατύτερης ακόμα επιρροής στο γυναικείο κόσμο κάθε χώρας.

Το φετεινό Συνέδριο έγινε από τις 31ης Μαΐου ως τις 3 Ιουνίου. Ο Σ. Δ. Γ. που αποτελεί το Έλληνικό τμήμα της Μ. Α. Γ. ώρισε 4 αντιπροσώπους του: τις κυρίες Αύρα Θεοδοροπούλου, Μαρ. Σβώλου, και τις Δδες Άλεξάνδρα Κόττου και Κατίνα Θεολογίτου. Εφέτος το προεδρείο ανήκε στην Ελλάδα και έτσι η κ. Αύρα Θεοδοροπούλου ήταν πρόεδρος και η κ. Μαρία Σβώλου γραμματέας του Συνεδρίου. Η κυρία εργασία του συμπυκνώθηκε στις τρεις μέρες κατά τις οποίες οι αντίστοιχες επιτροπές απασχολήθηκαν συνεχώς με τα ζητήματα που είχαν τεθεί στην ημερησία διάταξη από το προπαρασκευαστικό Συνέδριο του Παρισιού και που προετοιμάστηκαν από τις ειδικές εισηγήτριες. Έτσι η πρώτη μέρα αφιερώθηκε στο ζήτημα της Ειρήνης και ειδικά στην αποδοχή ενός κοινού προγράμματος σύμφωνα με τις αρχές που δέχονται όλες οι αντιπροσωπευόμενες οργανώσεις Εισηγήτρια της Επιτροπής αυτής ήταν η κ. Αύρα Θεοδοροπούλου, η οποία αφού διάβασε την έκθεσή της απάνω στις απαντήσεις που έλαβε στο ερωτηματολόγιο για την ειρήνη, κατέθεσε σχέδιο προγράμματος ειρηνιστικού που εξέφραζε τις απόψεις του Σ. Δ. Γ. Έπειτα από μακρά και λεπτομερειακή συζήτηση έγινε δεκτό το πρόγραμμα αυτό με λίγες μεταβολές ως και πρόγραμμα ταχυστικής της Μ. Α. Γ. για την πραγματοποίηση του ειρηνιστικού προγράμματος. Η έκθεση της κ. Θεοδοροπούλου και τα προγράμματα που δέχτηκε το συνέδριο δημοσιεύονται στο φύλλο αυτό σε άλλη σελίδα.

Το δεύτερο ζήτημα στην ημερησία διάταξη ήταν το ζήτημα του Άστικού και Ιδιαίτερα του «Οικογενειακού δικαίου» όσον αφορά τη θέση της γυναίκας.

Η Πολωνίδα κ. Ντόμσκα διάβασε την εισήγηση της κ. Τυλίτσκα που απουσίαζε. Έπειτα από λεπτομερή επίσης συζήτηση έγιναν δεχτές ώρισμένες αποφάσεις που οι ούσιωδέστερες απ' αυτές αποφασίστηκε να αποτελέσουν μέρος του φεμινιστικού προγράμματος της Μ. Α. Γ. Περισσότερο απασχολήθηκε τη φορά αυτή το Συνέδριο με τα ζητήματα του διαζυγίου, του πολιτικού γάμου και με τα ζητήματα τα σχετικά με την άναξήτηση της πατρότητας και γενικά με τη νομικήν εξίσωση των εξωγάμων παιδιών.

Ειδικά ως προς το ζήτημα του διαζυγίου αποφασίστηκε να ζητηθή ισοότητα στους λόγους διαζυγίου και για τα δύο φύλα και να αναγραφή ως θέμα στην ημερησία διάταξη του ερχόμενου συνεδρίου το ζήτημα της αντικειμενικής διατάραξης του γάμου ως βάση για το διαζύγιο.

Σύμφωνα με απόφαση του προηγούμενου Συνεδρίου κωδικοποιήθηκαν οι αποφάσεις που έγιναν δεχτές στα προηγούμενα συνέδρια σχετικά με τα φεμινιστικά ζητήματα και συμπληρώθηκαν με την αποδοχή και άλλων ακόμα γενικών αρχών σχετικών με ζητήματα που δεν έχουν διχθή ακόμα στα Συνέδρια της Μ. Α. Γ. Οι περισσότερες από τις αρχές αυτές αποτελούν μέρος του φεμινιστικού προγράμματος της «Διεθνικής Ένωσης για την ψήφο» που τμήματά της είναι όλες σχεδόν οι οργανώσεις που αποτελούν τη Μ. Α. Γ.

Έτσι καταρτίστηκε και το φεμινιστικό πρόγραμμα της Μ. Α. Γ. που μπορεί να τροποποιείται συμπληρούμενο εκάστοτε, πάντα όμως με αρχές και αποφάσεις προοδευτικώτερες.

Το τρίτο ζήτημα στην ημερησία διάταξη ήταν η καλύτερη των οικονομικών σχέσεων των Κρατών της Μ. Α. Γ. Εισηγήτρια του ήταν η Τσεχοσλοβάκ κ. Πουρκινόβα.

Στη συζήτηση αυτή έλαβαν μέρος και δύο ειδικές επιτροπών ως μέλη των δύο Τσεχοβακικών αντιπροσωπειών.

Στην επιτροπή αυτή γίνθηκε κατ' αρχήν δεκτό, οι αποφάσεις να αναφέρονται σε ευχές ή ενέργειες που ή πραγματοποιήσουν τους μπορεί να επιδιωχθή και να επιτευχθή άμέσως και που θα είναι οι πρώτες βάσεις για την επιτυχία του μακρυνότερου σκοπού της οικονομικής ένωσης μεταξύ των Κρατών αυτών.

Αυτές είναι, σύντομα, οι εργασίες του Συνεδρίου. Τελειώνοντας οι αντιπρόσωποι έκαναν την έκλογή του νέου Προεδρείου που αποτελέσθηκε από τις Πολωνίδες κυρίες Τυλίτσκα Δημοτική Σύμβουλο Βαρσοβίας ως Πρόεδρο και κ. Ντόμσκα ως Γεν. Γραμματέα.

Το ερχόμενο Συνέδριο ωρίστηκε στη Βαρσοβία την άνοιξη του 1928.

Επίσης στο Συνέδριο αυτό αποφασίστηκε η έκδοση τρίμηνου δελτίου της Μ. Α. Γ. σε γαλλική γλώσσα με το σκοπό να διαδόση τις ιδέες της.

Στη σύνταξη θα λαμβάνουν μέρος όλα τα τμήματα. Η έκδοσή του θα γίνεται τώρα στην Πράγα.

* *

Παράλληλα με τὸ Συνέδριο ὁργανώθηκε μιὰ δημόσια συγκέντρωση στὴν ὁποία μίλησαν οἱ πρόεδροι τῶν τμημάτων καὶ μερικὲς ἀντιπρόσωποι ἄλλων γυναικείων Τσεχοσλοβακικῶν ὁργανώσεων. Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς μιὰ βουλευτὶνα τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος ἔκανε ἰδιαίτερη ἐντύπωση. Μιὰ γυναίκα ἀπλοϊκὴ στὴν ἐμφάνιση ποὺ θεωροῦσε τιμὴ της νὰ φορῇ τὸ μαντῆλι τοῦ χωριοῦ της στὸ κεφάλι ἀνέβηκε στὸ βῆμα καὶ μίλησε τόσο ἔντονα, τόσο ἐκφραστικὰ, μὲ τόση θέρμη, γιὰ τὴ συνεισφορά τῆς γυναίκας στὴν πολιτικὴ ζωὴ ἐνὸς τόπου, γιὰ το τί μπορεῖ καὶ τί πρέπει νὰ κάνει, ποὺ στὰ λόγια της καὶ στὴν ἔκφρασή της ἔβλεπε κανεὶς πολὺ καθαρὰ τὴ γυναίκα μὲ τὴν ἔντονη δράση. Ἀπὸ τὶς ξένες ἀντιπροσώπους μίλησαν ἡ κ. Ντόμσκα Πολωνίδα ἀπάνω στο ζήτημα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἡ κ. Κατακουζηνοῦ γιὰ τὴ δράση τῶν Ρουμανίδων γυναικῶν, ἡ κ. Περνιτς, Γιουγκοσλάβα γιὰ τὴν συμβολὴ τῆς γυναίκας στὴν ἀνάπτυξη φιλικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Μ. Α. Γ. καὶ ἡ κ. Θεοδωροπούλου σάν Πρόεδρος τῆς Μ. Α. Γ. γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Συνεδρίου τῆς Πράγας καὶ γενικὰ γιὰ τὶς κατευθύνσεις τῆς ὁργάνωσης αὐτῆς.

Οἱ Τσεχοσλοβάκες ἀντιπρόσωποι κυρίως Πλαμίνκοβα καὶ Πουρκινόβα μίλησαν στὸ κοινὸ τσέχικα γιὰ τὴ σημασία τῆς Μ. Α. Γ. καὶ γιὰ τὶς προσπάθειες τῶν γυναικείων ὁργανώσεων ποὺ ἀνήκουν σ' αὐτήν. Ἡ συγκέντρωση ἔγινε μέσα σὲ μιὰ μεγάλῃ αἴθουσι τοῦ Δημοκρατικοῦ μεγάρου ἐνὸς θιαυμάσιου οἰκοδομήματος Ἰσθμικοῦ ρυθμοῦ στὴν ἐποχὴ τῆς καλύτερης ἀνάπτυξης του.

* *

Μὲ τὸ συνέδριο δόθηκε ἡ εὐκαιρία στὶς ἀντιπροσώπους νὰ ἰδοῦν πολλὰ ὥραϊα ἰδρύματα κοινωνικῆς προνοίας καὶ νὰ θαυμάσουν τὴν θαυμάσια ὁργάνωση τῶν Δήμων καὶ τὴν ἀδιάκοπη τάση τους νὰ προσανατολίζουν διαρκῶς περισσότερο τὶς προσπάθειές τους πρὸς τὶς κοινωνικὲς ἀνάγκες καὶ ἰδιαίτερα τὴν ἀνακούφιση τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ τὴ μόρφωσή τους. Ἀκόμα θαύμασαν τὴν ἐνεργητικότητά καὶ τὴ δράση γενικὰ τῶν γυναικῶν δημοτικῶν συμβούλων τῆς Πράγας ποὺ πρωτοστατοῦν σὲ κάθε ἐνέργεια τοῦ Δήμου δείχνοντας ἔτσι στὴν πραγματικότητα τί μπορεῖ νὰ συνεισφέρει ἡ γυναίκα σάν ἀναμειχθῇ ἐνεργὰ στὴ διοίκηση.

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἦταν ἡ συνάντηση μὲ τὶς γυναῖκες βουλευτὲς καὶ γερουσιαστὲς τῆς Τσεχοσλοβακίας.

Ἕνα πνεῦμα ἐξαιρετικὰ πραχτικὸ μὰ ποὺ ξέρει νὰ συνενώσῃ τὸ ρεαλισμὸ μὲ μὴν ἀληθινὴ προοπτικὴ σ' ἓνα ἰδανικόν, νὰ τί διακρίνει τὶς γυναῖκες αὐτὲς στὴ δράση τους.

Ἡ φιλοξενία τῶν γυναικῶν καὶ κύρια τῶν ὁργανωμένων σωματείων ἦταν τόσο αὐτοβόρητη, ἔδειχνε τόση πραγματικὴ καλωσύνη καὶ εὐκρίνεια ποὺ ὅλες οἱ ἀντιπροσωπεῖες ἔφυγαν μὲ τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτὴ καὶ τὸν Τσεχοσλοβακικὸ λαὸ ποὺ τὰ ἐξαιρετικὰ του προτερήματα τὸν κατατάσσουν στὴ πρώτη γραμμὴ τῶν πολιτισμένων λαῶν.

ΜΑΡΙΑ ΣΒΩΛΟΥ